

»Proaktivna kavarna« (Pro Action Café)

Metoda »proaktivna kavarna« (Pro Action Café) odpira prostor za kreativne in k akciji naravnane pogovore. Udeleženci so vabljeni, da s seboj prinesejo iniciative, projekte, ideje, vprašanja ali karkoli drugega, za kar čutijo, da jih nagovarja ter potrebujejo pomoč pri manifestaciji tega v svetu.

»Proaktivna kavarna« je preplet in nadgradnja metod »svetovna kavarna« (World Café) in »odprti prostor« (Open Space). Zasnovala sta jo Rainer von Leoprechting in Ria Baeck iz mreže Art of Hosting Conversations That Matter.

Kdaj uporabljamo »proaktivno kavarno«?

Kot dilaoški proces je »proaktivna kavarna« kolektivna, inovativna, a hkrati preprosta metoda za vodenje pogovorov o iniciativah, vprašanjih in projektih, ki nagovarjajo udeležence. Med tem ko se udeleženci skozi metodo selijo od mize do mize, se pogovori med seboj povezujejo, razvijajo in nadgrajujejo, ideje med seboj »oprašujejo ali oplajajo«, udeleženci pa drug drugemu nudijo nove poglede in uvide o vprašanjih in temah, ki so pomembne v njihovem življenju, delu, organizaciji ali

skupnosti.

Proces »proaktivne kavarne« prebudi in priključuje na površje kolektivno ali skupinsko inteligenco katerekoli skupine ter opolnomoči posameznika za delovanje v dobrobit družbe. »Proaktivna kavarna« se lahko uporablja v skupini ljudi, ki se med seboj ne poznajo ali pa kot metoda za delo z določeno skupino, organizacijo ali skupnostjo, ki jo želimo zaplesti v kreativen in inspirativen pogovor, ki vodi k skupinskim akcijam, prežetih z modrostjo in kolektivnim duhom.

»Proaktivna kavarna« pa je tudi rastoča globalna skupnost ljudi, skupin in organizacij, ki prakticirajo tovrsten dialoški format.

Potek »proaktivne kavarne«:

Za dobro izvedeno »proaktivno kavarno« potrebujete 2½ do 3 ure. Začnete s hitrim »ogrevalnim« krogom (check-in), v katerem se udeleženci povežejo z namenom kavarne ter drug z drugim. Če gre za daljši program in ste »ogrevalni« krog izvedli že prej, ga sedaj izpustite in takoj začnete z delom.

Udeležence povabite, da v kolikor imajo idejo za projekt, le to zapišejo na list papirja, jo predstavijo ostalim ter jih s tem prosijo za pomoč pri razvijanju ideje in realizaciji le te. Ideje/projekte zapišemo tudi na oštevilčeno agendo, ki ustreza številkam miz, ob katerih se

bo projekte razvijalo. Ostale udeležence povabimo, da se enakomerno razporedijo ob posameznih mizah.

POMEMBNO: Poudarek na projektnih idejah, ki prispevajo k višji kakovosti življenja v skupnostih (široka interpretacija konceptov »projekt« ter skupnost ☺). Ne torej zgolj želje tipa »miss sveta« - rešiti svet, temveč ideje, ki nas tiščijo; spremembe, katerih akter bi radi bili mi sami. Lahko gre za svežo idejo (ki jo meljete zvečer v postelji in je še niste delili z nikomer) – ali za projekt, ki je zastal, in bi rabil nekaj skupnostne podpore/dodatnega zagona.

Maksimalno število predstavljenih projektov dobimo tako, da število vseh udeležencev delimo s štiri. V primeru da je udeležencev 40, je tako največje število projektov 10. Izbor projektov deluje po principu »kdor prvi pride, prvi melje«. Če je projektov manj, dodajte stole k mizam, a idealno ne več kot 5 na mizo. Med procesom bo vsak udeleženec, ki ni predstavil svojega projekta, pomagal pri razvijanju 3 različnih projektov.

Ko je razpored projektov po mizah urejen, povabite pobudnike projektov, da se usedejo za svojo mizo. Sledili bodo **3 krogi 20-30 minutnih pogovorov** v kavarniškem stilu, vsak od njih voden z nekaj splošnimi vprašanji, ki pomagajo poglobiti in osredotočiti pogovor.

KLJUČNO ZA UPSEH: podporniki (soudeleženci) so s svojimi idejami, znanji, veščinami, življenjskimi izkušnjami ... predvsem v navdih in pomoč pobudniku. Niso torej kritizerski (ne fokusirajo se na pomanjkljivosti ideje) ali usmerjeni nase (»jaz vem/obvladam ...« in podobne zgodbe), pač pa pobudnika podpirajo – v večji meri s postavljanjem navdihujočih vprašanj, ki razširjajo polje možnega (in v manjši meri z dajanjem idej in predlogov).

- Prvi krog: ***Kaj je vaš notranji klic, ki se skriva za pobudo?*** – s tem vprašanjem želimo poglobiti potrebo in namen pobude - kopljemo pod površjem tistega, kar že vemo.

POMEMBNO: Z vprašanji in povzemanjem poskušamo razjasniti pobudnikovo strast, poslanstvo, mu pomagati priti v stik s tem neizčrpnim virom energije. Gre torej za

pobudnikov klic; ne klic omizja. In ... to še ni čas za oblikovanje konkretnih rešitev!!!!
Proces je strukturiran tako, da gremo najprej v globino (ta krog!), nato v širino, v tretjem krogu, pa v konkretne korake.

Če pobudnik nima občutka, da ga pogovor/komentarji podpirajo, naj to pove in spomni goste na to, da je namen omizja prvenstveno opolnomočenje pobudnika.

- Drugi krog: ***Kaj še manjka k celi sliki?*** – ko je bil notranji klic poglobljen, s tem vprašanjem pomagamo raziskati, kaj bi lahko pomagalo projektu k večji celovitosti in uresničljivosti.

POMEMBNO: Spet še ne iščemo rešitve; raziskujemo širino, kot bi stopili korak nazaj ali pogledali s ptičje perspektive. Tukaj gre za kombinacijo VPRAŠANJ pobudniku ter idej, ki razširjajo polje možnega. Z vprašanji in idejami pomagamo pobudniku dobiti čim širše razumevanje konteksta. Primeri vprašanj: »Na katere možnosti še nismo pomislili?; Koga bi ta projekt še lahko pritegnil? Kaj še manjka v mozaiku? Kje bi bilo še mogoče dobiti podporo?«

Če pobudnik nima občutka, da ga pogovor/komentarji podpirajo, naj to pove in spomni goste na to, da je namen omizja prvenstveno opolnomočenje pobudnika.

- Tretji krog: ***Kaj sem spoznal o sebi? Kaj sem spoznal o projektu? Kateri so naslednji elegantni koraki, ki jih bom naredil? Kakšno pomoč še potrebujem?*** – vprašanja, ki pomagajo združiti vse do zdaj povedano.

Tretji krog poteka v dveh fazah:

- Prvih 10 - 15 minut se pobudniki sami poglobijo v 4 vprašanja, ki so omenjena zgoraj in zabeležijo ključna spoznanja.
- V zadnji fazi se mizi pridružijo 3 novi udeleženci, poslušajo spoznanja in refleksije, naslednje korake pobudnikov in potrebo po pomoči ter ponudijo svoje uvide ter nadaljnjo podporo.

Če čas dopušča, si je med vsakim krogom si je priporočljivo vzeti kratek odmor, da si lahko udeleženci oddahnejo, kaj popijejo in se pripravijo za naslednji krog podpore pobudnikom projektov.

V zadnjem koraku, v katerem ponovno sedimo v krogu, prosimo pobudnike projektov, da odgovorijo na naslednji vprašanji:

- ***Za kaj sem danes hvaležen (ali: kaj mi je bilo danes najbolj dragoceno)?***
- ***Kaj je en drzen korak, ki ga bom kot rezultat današnjih pogovorov naredil/a?***

Če imamo še čas, celo skupino povabimo še k razmišljanju o vprašanju: ***Kakšne načine uporabe »proaktivne kavarne« vidimo znotraj konteksta svoje organizacije, skupnosti ali skupine ljudi?***

»Proaktivno kavarno« zaključimo s skupinsko gesto, s katero izkažemo hvaležnost za opravljeno delo ter darove, ki smo si jih izmenjali.

Potrebni materiali in priprava prostora:

Idealno je postaviti krog stolov za vse udeležence v enem delu prostora ter kavarniške mize s po 4 stoli v drugem delu prostora. V kolikor je prostor za to premajhen, prosimo udeležence, da mize in stole postavijo, ko je sestavljena agenda.

Na mizah naj bodo plakati (flip-charts) in barvni flomastri.

Vnaprej pripravite razpredelnico za agendo s primernim številom razdelkov (število udeležencev delimo s 4).

Želimo vam veliko zabave in uspešno delo!

Vir: skupnost *Art of Hosting Conversations That Matter* (www.artofhosting.org) ter izkušnje slovenskih moderatorjev (*Društvo moderatorjev*) pod vodstvom Marjete Novak (www.humus.si), predsednice društva ter slovenske skrbnice mreže *Art of Hosting*.